

การวิเคราะห์ทางการเงินของการประปานครหลวง

การวิเคราะห์ทางการเงินของการประปานครหลวงในรายละเอียดของบทนี้จะกล่าวถึง

1. การวิเคราะห์แนวโน้มโดยใช้อัตราร้อยละของปีฐาน เพื่อดูแนวโน้มหรือทิศทางของรายการต่าง ๆ ที่ปรากฏในงบการเงินและการดำเนินงานของการประปานครหลวงในอดีตจนถึงอนาคต ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2520-2529

2. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง อัตราส่วนหนี้สิน อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไรและอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน โดยที่จะแสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเป็น 2 ช่วง ช่วงแรก ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2520 จนถึงโครงการลงทุนแผนหลักระยะแรกช่วงแรกสิ้นสุดในปีงบประมาณ 2523 ช่วงที่สองตั้งแต่ปีงบประมาณ 2524 จนถึงปีงบประมาณ 2529 ในระยะนี้การประปานครหลวงได้ลงทุนโครงการแผนหลักระยะแรกช่วงที่สองซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณปลายปี 2526

ตลอดจนศึกษาความเป็นไปได้ของอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน(Rate of Return) ที่ได้ประมาณไว้เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2524-2529

1. การวิเคราะห์แนวโน้มโดยใช้อัตราร้อยละของปีฐาน

การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานเพื่อดูแนวโน้มทางการเงินของการประปา นครหลวง ปีฐานในที่นี้คือปีงบประมาณ 2520 โดยอาศัยข้อมูลทางการเงินต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลา 10 ปี คือตั้งแต่ปีงบประมาณ 2520-2529 เพื่อจะเห็นการเคลื่อนไหวทางการเงินได้อย่างชัดเจนและตีความหมายได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

ร่างที่ 5-1 การประปานครหลวง งบกำไรขาดทุน

		1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
		<u>2520</u>	<u>2521</u>	<u>2522</u>	<u>2523</u>	<u>2524</u>	<u>2525</u>	<u>2526</u>	<u>2527</u>	<u>2528</u>	<u>2529</u>
สุด 30 กันยายน											
ดี											
ลึงผลิตที่มีก่อดวัน	(ล้าน ลบ.เมตร)					1.9	1.9	2.1	2.3	2.3	2.4
ามต้องการน้ำสูงสุดก่อดวัน	(ล้าน ลบ.เมตร)					2.1	2.2	2.4	2.5	2.7	2.9
ามต้องการน้ำโดยเฉลี่ย	(ล้าน ลบ.เมตร)	539	558	578	639	627	656	696	744	794	845
มาณน้ำผลิตประจำปี	(ล้าน ลบ.เมตร)	429	459	485	575	627	656	696	744	794	813
มาณน้ำขาย	(ล้าน ลบ.เมตร)	233	240	252	286	357	400	466	536	603	618
น้ำขายโต	(ล้าน ลบ.เมตร)	54	52	52	50	57	61	67	72	76	76
นวนผู้ใจน้ำโดยเฉลี่ย (000)		324	335	349	370	401	434	465	498	532	566
้น้ำรายใหม่ (000)		17	21	24	29	34	31	32	34	34	34
คาน้ำขายต่อ ลบ.เมตร		1.50	1.50	1.53	1.59	4.00	4.00	6.75	6.75	7.10	7.10
ยโตจากการดำเนินงาน	(ล้านบาท)										
ยโตคาน้ำ		349	359	386	456	1428	1600	3146	3618	4281	4338
รักษามาตร		<u>12</u>	<u>13</u>	<u>13</u>	<u>14</u>	<u>45</u>	<u>48</u>	<u>52</u>	<u>62</u>	<u>67</u>	<u>79</u>
ที่มา: ฝ่ายการบัญชีและการเงิน การประปานครหลวง งบแสดงฐานะทางการเงิน ปีงบประมาณ 2520-2529											

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
	<u>2520</u>	<u>2521</u>	<u>2522</u>	<u>2523</u>	<u>2524</u>	<u>2525</u>	<u>2526</u>	<u>2527</u>	<u>2528</u>	<u>2529</u>
	361	372	399	470	1473	1648	3198	3680	4348	4467
๑. สํารองหนี้สูญ	<u>13</u>	<u>14</u>	<u>13</u>	<u>15</u>	<u>44</u>	<u>49</u>	<u>96</u>	<u>110</u>	<u>130</u>	<u>134</u>
	348	358	386	455	1429	1599	3102	3570	4218	4333
รายได้ชดเชยค่าน้ำจากรัฐบาล	30	30	225	454	2	270	-	-	-	-
ค่าธรรมเนียมทอจ่ายน้ำ	12	15	17	18	20	18	19	22	22	25
รายได้ค่าบริการค่อท่อและอุปกรณ์	29	44	59	106	127	136	166	207	244	288
รายได้เบ็ดเตล็ด	<u>2</u>	<u>7</u>	<u>10</u>	<u>9</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
รวมรายได้จากการดำเนินงาน	<u>421</u>	<u>454</u>	<u>697</u>	<u>1042</u>	<u>1579</u>	<u>2024</u>	<u>3288</u>	<u>3800</u>	<u>4485</u>	<u>4647</u>
<u>ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน</u>										
เงินเดือนและค่าตอบแทน	186	225	273	327	388	480	602	744	918	1131
วัสดุเคมีภัณฑ์	39	36	32	68	81	99	118	153	195	235
ไฟฟ้า	72	96	103	165	241	303	385	494	633	778
เชื้อเพลิง	6	8	8	13	18	22	26	31	37	44
วัสดุ	48	54	62	209	157	198	316	343	364	390
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น ๆ	<u>18</u>	<u>24</u>	<u>37</u>	<u>87</u>	<u>68</u>	<u>78</u>	<u>92</u>	<u>163</u>	<u>193</u>	<u>229</u>

ที่มา: ฝ่ายการบัญชีและการเงิน การประปานครหลวง งบแสดงฐานะทางการเงิน ปีงบประมาณ 2520-2529

ร่างที่ 5-1 (กบ)

หน่วย: ล้านบาท

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
	<u>2520</u>	<u>2521</u>	<u>2522</u>	<u>2523</u>	<u>2524</u>	<u>2525</u>	<u>2526</u>	<u>2527</u>	<u>2528</u>	<u>2529</u>
รวม	369	443	515	869	953	1180	1539	1928	2340	2807
มูลค่าใช้จ่ายที่เขารายจ่ายลงทุน	<u>16</u>	<u>19</u>	<u>24</u>	<u>33</u>	<u>34</u>	<u>30</u>	<u>30</u>	<u>24</u>	<u>29</u>	<u>35</u>
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	<u>353</u>	<u>424</u>	<u>491</u>	<u>836</u>	<u>919</u>	<u>1150</u>	<u>1509</u>	<u>1904</u>	<u>2311</u>	<u>2772</u>
กำไรเบื้องต้น	68	30	206	206	660	874	1779	1896	2174	1875
การเสื่อมราคาและรายจ่ายหักจ่าย	<u>91</u>	<u>92</u>	<u>92</u>	<u>203</u>	<u>267</u>	<u>334</u>	<u>628</u>	<u>643</u>	<u>652</u>	<u>665</u>
กำไร(ขาดทุน)เบื้องต้นก่อนหักดอกเบี้ย	(23)	(62)	114	3	393	540	1151	1253	1522	1210
ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมจ่าย	26	19	31	312	348	496	594	1222	1160	1058
รายได้รายจ่ายเบ็ดเตล็ดที่ไม่เกี่ยวกับการดำเนินงาน	<u>30</u>	<u>29</u>	<u>15</u>	<u>35</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	<u>(19)</u>	<u>(52)</u>	<u>98</u>	<u>(274)</u>	<u>50</u>	<u>49</u>	<u>562</u>	<u>36</u>	<u>367</u>	<u>157</u>

ที่มา: ฝ่ายการบัญชีและการเงิน การประปานครหลวง งบแสดงฐานะทางการเงิน ปีงบประมาณ 2520-2529

รายการที่ 5-2 การประปานครหลวง งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2520-2529	หน่วย: ล้านบาท									
	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
	<u>2520</u>	<u>2521</u>	<u>2522</u>	<u>2523</u>	<u>2524</u>	<u>2525</u>	<u>2526</u>	<u>2527</u>	<u>2528</u>	<u>2529</u>
<u>รายได้จากการดำเนินงาน</u>										
รายได้ค่าน้ำ	100	103	111	131	410	459	902	1037	1227	1258
รักษามาตร	<u>100</u>	<u>109</u>	<u>109</u>	<u>117</u>	<u>375</u>	<u>400</u>	<u>434</u>	<u>517</u>	<u>559</u>	<u>659</u>
	100	103	111	131	408	457	886	1020	1205	1238
<u>๓. สํารองหนี้สูญ</u>	<u>100</u>	<u>108</u>	<u>100</u>	<u>116</u>	<u>339</u>	<u>377</u>	<u>739</u>	<u>847</u>	<u>1000</u>	<u>1031</u>
	100	103	111	131	411	460	892	1026	1212	1246
รายได้ชดเชยค่าน้ำจากรัฐบาล	100	100	750	1514	7	900				
ค่าธรรมเนียมท่อจ่ายน้ำ	100	125	142	150	167	150	159	184	184	209
รายได้ค่าบริการค่อท่อและอุปกรณ์	100	152	204	366	438	469	573	714	842	994
รายได้เบ็ดเตล็ด	<u>100</u>	<u>350</u>	<u>500</u>	<u>450</u>	<u>50</u>	<u>50</u>	<u>50</u>	<u>50</u>	<u>50</u>	<u>50</u>
รวมรายได้จากการดำเนินงาน	<u>100</u>	<u>108</u>	<u>166</u>	<u>248</u>	<u>375</u>	<u>481</u>	<u>781</u>	<u>903</u>	<u>1066</u>	<u>1104</u>

ที่มา: ฝ่ายการบัญชีและการเงิน การประปานครหลวง งบแสดงฐานะทางการเงิน ปีงบประมาณ 2520-2529

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท

ปีฐาน 2520 = 100

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
	<u>2520</u>	<u>2521</u>	<u>2522</u>	<u>2523</u>	<u>2524</u>	<u>2525</u>	<u>2526</u>	<u>2527</u>	<u>2528</u>	<u>2529</u>
กำไรเบื้องต้น	100	45	303	303	971	1286	2617	2789	3197	2750
ค่าเสื่อมราคาและรายการหักจ่าย	<u>100</u>	<u>101</u>	<u>101</u>	<u>223</u>	<u>294</u>	<u>367</u>	<u>691</u>	<u>707</u>	<u>717</u>	<u>730</u>
กำไร (ขาดทุน) เบื้องต้นก่อนหักดอกเบี้ย	-	-	114	3	393	540	1151	1253	1522	1210
ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมจ่าย	100	73	120	1200	1339	1908	2285	4700	4462	4070
รายได้รายจ่ายเบ็ดเตล็ดที่ไม่เกี่ยวกับการดำเนินงาน	<u>100</u>	<u>97</u>	<u>50</u>	<u>70</u>	<u>17</u>	<u>17</u>	<u>17</u>	<u>17</u>	<u>17</u>	<u>17</u>
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>98</u>	<u>-</u>	<u>50</u>	<u>49</u>	<u>562</u>	<u>36</u>	<u>367</u>	<u>150</u>

ที่มา: ฝ่ายการบัญชีและการเงิน การประปานครหลวง งบแสดงฐานะทางการเงิน ปีงบประมาณ 2520-2529

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
	<u>2520</u>	<u>2521</u>	<u>2522</u>	<u>2523</u>	<u>2524</u>	<u>2525</u>	<u>2526</u>	<u>2527</u>	<u>2528</u>	<u>2529</u>
<u>ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน</u>										
เงินเดือนและค่าตอบแทน	100	121	147	176	209	258	324	400	494	608
วัสดุเคมีภัณฑ์	100	93	82	175	208	254	303	393	500	603
ค่าไฟฟ้า	100	134	143	230	335	421	535	687	880	1081
ค่าเชื้อเพลิง	100	134	134	217	300	367	434	517	617	734
วัสดุ	100	113	130	436	327	413	659	715	759	813
<u>ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น ๆ</u>	<u>100</u>	<u>134</u>	<u>206</u>	<u>484</u>	<u>378</u>	<u>434</u>	<u>512</u>	<u>906</u>	<u>1073</u>	<u>1273</u>
รวม	100	120	140	236	259	320	417	523	635	761
<u>ค่าใช้จ่ายที่เขารายจ่ายลงทุน</u>	<u>100</u>	<u>119</u>	<u>150</u>	<u>207</u>	<u>213</u>	<u>188</u>	<u>19</u>	<u>150</u>	<u>182</u>	<u>219</u>
<u>รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน</u>	<u>100</u>	<u>121</u>	<u>139</u>	<u>237</u>	<u>261</u>	<u>326</u>	<u>428</u>	<u>540</u>	<u>655</u>	<u>786</u>

ที่มา: ฝ่ายการบัญชีและการเงิน การประปานครหลวง งบแสดงฐานะทางการเงิน ปีงบประมาณ 2520-2529

ร่างที่ 5-3 การประมาณครหลวง งบดุล

หน่วย: ล้านบาท

	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
30 กันยายน	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1983</u>	<u>1984</u>	<u>1985</u>	<u>1986</u>
<u>สินทรัพย์</u>										
<u>ทรัพย์สินถาวร</u>										
ทรัพย์สินถาวร	2039	2075	2125	6833	7016	8431	16171	16591	16883	17249
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>522</u>	<u>597</u>	<u>673</u>	<u>850</u>	<u>1110</u>	<u>1423</u>	<u>2031</u>	<u>2655</u>	<u>3290</u>	<u>3939</u>
ทรัพย์สินถาวรสุทธิ	1517	1478	1452	5983	5906	7008	14140	13936	13593	13310
ทรัพย์สินระหว่างก่อสร้าง	1444	3053	4167	374	2778	5107	296	229	303	263
ค่าใช้จ่ายรอการตัดจ่าย-สุทธิ	84	76	70	74	92	287	276	261	244	228
<u>ทรัพย์สินหมุนเวียน</u>										
เงินสดในมือ และเงินฝากธนาคาร	519	467	637	180	307	126	159	88	240	133
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	162	140	126	127	250	280	480	552	652	670
พัสดุ	72	76	104	120	71	71	71	71	71	71
ทรัพย์สินหมุนเวียนอื่น ๆ และรายได้ค้างรับ	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>364</u>	<u>10</u>	<u>10</u>	<u>10</u>	<u>10</u>	<u>10</u>	<u>10</u>
มสินทรัพย์	<u>3800</u>	<u>5292</u>	<u>6559</u>	<u>7222</u>	<u>9414</u>	<u>12889</u>	<u>15432</u>	<u>15147</u>	<u>15113</u>	<u>14635</u>

ที่มา: ฝ่ายการบัญชีและการเงิน การประมาณครหลวง งบแสดงฐานะทางการเงิน ปีงบประมาณ 2520-2529

ร่างที่ 5-3 (ต่อ)

	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1983</u>	<u>1984</u>	<u>1985</u>	<u>1986</u>
<u>ทุนและหนี้สิน</u>										
ทุนประเดิม	1193	1193	1193	1193	1193	1193	1193	1193	1193	1193
ทุนรับจากรัฐบาล	1495	1729	1755	2169	2682	3609	4403	4508	4640	4731
ทุนรับบริจาค	64	74	89	110	138	168	204	250	304	368
ไร (ขาดทุน) สะสม	<u>(429)</u>	<u>(481)</u>	<u>(383)</u>	<u>(657)</u>	<u>(607)</u>	<u>(558)</u>	<u>4</u>	<u>40</u>	<u>407</u>	<u>564</u>
รวม	<u>2323</u>	<u>2515</u>	<u>2654</u>	<u>2815</u>	<u>3406</u>	<u>4412</u>	<u>5804</u>	<u>5991</u>	<u>6544</u>	<u>6856</u>

ที่มา: ฝ่ายการบัญชีและการเงิน การประปานครหลวง งบแสดงฐานะทางการเงิน ปีงบประมาณ 2520-2529

ร่างที่ 5-3 (ต่อ)

	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1983</u>	<u>1984</u>	<u>1985</u>	<u>1986</u>
<u>สินระยะยาว</u>										
เงินกู้ธนาคารโลก	381	741	1000	1089	1059	1027	993	956	916	874
เงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชีย	84	252	332	338	714	1533	1763	1718	1670	1618
เงินกูรัฐบาล-ก่อนเริ่มโครงการฯ	292	286	281	266	250	234	218	202	186	170
เงินกูรัฐบาล-โครงการฯ I	352	360	709	967	972	924	876	806	726	666
เงินกูกลุ่มธนาคาร A -โครงการฯ I	-	405	-	-	-	-	-	-	-	-
เงินกูกลุ่มธนาคาร B -โครงการฯ I	-	-	818	822	822	822	758	631	504	377
เงินกูกลุ่มธนาคาร C	-	-	-	-	906	906	906	805	603	401
เงินกูกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเล-โครงการฯ II	-	-	-	-	279	656	835	835	835	835
เงินกูเอกชน-โครงการฯ II	-	-	-	-	219	1317	2267	2332	2308	2137
เงินกูรัฐบาล-โครงการปรับปรุงระบบท่อประปา	-	-	-	130	130	130	130	130	104	78
เงินกูเอกชน-โครงการปรับปรุงระบบท่อประปา	-	-	-	-	63	207	207	207	184	138
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	77	106	147	227	252	276	300	293	264	241
หักหนี้สินระยะยาวครบกำหนดชำระคืนใน 1 ปี	25	87	219	143	130	197	426	619	765	979
เจ้าหนี้อื่น ๆ	<u>1</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

ที่มา: ฝ่ายการบัญชีและการเงิน การประสานครหลวง งบแสดงฐานะทางการเงิน ปีงบประมาณ 2520-2529

างที่ 5-3 (ต่อ)

	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1983</u>	<u>1984</u>	<u>1985</u>	<u>1986</u>
หนี้ระยะยาว	1162	2063	3068	3696	5536	7835	8827	8296	7535	6556
มูลค่าเงินกู้ต่างประเทศการตัดจ่าย	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ - กองทุนบำเหน็จ	9	9	6	5	4	3	2	1	-	-
<u>หนี้เวียน</u>										
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	-	36	3	-	-	-	-	-	-	-
กำหนดการค้าและค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	154	377	351	380	244	340	263	121	141	157
เงินประกันการไฉ้นำและอื่น ๆ	127	192	258	163	94	102	110	119	128	137
หนี้ระยะยาวครบกำหนดชำระคืนใน 1 ปี	<u>25</u>	<u>87</u>	<u>219</u>	<u>143</u>	<u>130</u>	<u>197</u>	<u>426</u>	<u>619</u>	<u>765</u>	<u>979</u>
เงินและหนี้สิน	<u>3800</u>	<u>5292</u>	<u>6559</u>	<u>7222</u>	<u>9414</u>	<u>12889</u>	<u>15432</u>	<u>15147</u>	<u>15113</u>	<u>14685</u>

า: ฝ่ายการบัญชีและการเงิน การประสานครหลวง งบแสดงฐานะทางการเงิน ปีงบประมาณ 2520-2529

างที่ 5 -4 การประปานครหลวง งบดุลเปรียบเทียบ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2520-2529

หน่วย: ล้านบาท

ปีฐาน 2520 = 100%

	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
30 กันยายน	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1983</u>	<u>1984</u>	<u>1985</u>	<u>1986</u>
<u>สินทรัพย์</u>										
<u>สินถาวร</u>										
ทรัพย์สินถาวร	100	102	105	336	344	414	793	814	828	๘46
มูลค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>100</u>	<u>115</u>	<u>129</u>	<u>163</u>	<u>213</u>	<u>273</u>	<u>389</u>	<u>509</u>	<u>631</u>	<u>755</u>
ทรัพย์สินถาวรสุทธิ	100	98	96	395	390	462	933	919	896	678
ทรัพย์สินระหว่างก่อสร้าง	100	212	289	28	193	354	21	16	21	19
ใช้จ่ายรอการตัดจ่าย-สุทธิ	100	91	84	88	110	342	329	311	291	272
<u>สินหมุนเวียน</u>										
เงินสดในมือและเงินฝากธนาคาร	100	90	123	35	60	25	25	17	47	26
หนี้การค้า-สุทธิ	100	87	78	79	155	173	297	341	403	414
หนี้สินหมุนเวียนอื่น ๆ และรายได้ค้างรับ	100	106	145	167	99	99	99	99	99	99
สินทรัพย์	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>150</u>	<u>18200</u>	<u>500</u>	<u>500</u>	<u>500</u>	<u>500</u>	<u>500</u>	<u>500</u>
หนี้สิน	<u>100</u>	<u>140</u>	<u>173</u>	<u>190</u>	<u>248</u>	<u>340</u>	<u>407</u>	<u>399</u>	<u>398</u>	<u>387</u>

าร: ฝ่ายการบัญชีและการเงิน การประปานครหลวง งบแสดงฐานะทางการเงิน ปีงบประมาณ 2520-2529

ร่างที่ 5-4 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท

ปีฐาน 2520 = 100%

ทุนและหนี้สิน

	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1983</u>	<u>1984</u>	<u>1985</u>	<u>1986</u>
ทุนประกัน	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
เงินรับจากรัฐบาล	100	116	118	145	180	242	295	302	311	317
เงินรับบริจาค	100	116	139	172	216	263	319	391	475	575
ร(ซากทุน)สะสม	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>4</u>	<u>40</u>	<u>407</u>	<u>564</u>
ทุน	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>115</u>	<u>122</u>	<u>147</u>	<u>190</u>	<u>250</u>	<u>258</u>	<u>282</u>	<u>296</u>

างที่ 5-4 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท

ปีฐาน 2520 = 100%

	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
<u>ระยะยาว</u>										
เงินกู้ธนาคารโลก	100	195	263	286	278	270	261	251	241	230
เงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชีย	100	300	396	403	850	1825	2099	2046	1988	1927
เงินกูรัฐบาล-ก่อนเริ่มโครงการฯ	100	98	97	91	86	81	75	70	64	59
เงินกูรัฐบาล-โครงการฯ I	100	103	202	275	277	263	249	229	207	190
เงินกู้กลุ่มธนาคาร A -โครงการฯ I	-	405	-	-	-	-	-	-	-	-
เงินกู้กลุ่มธนาคาร B -โครงการฯ I	-	-	818	822	822	822	758	631	504	377
เงินกู้กลุ่มธนาคาร C	-	-	-	-	906	906	906	805	603	401
เงินกู้กองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเล-โครงการฯ II	-	-	-	-	279	656	835	835	835	835
เงินกู้เอกชน-โครงการฯ II	-	-	-	-	219	1317	2267	2332	2308	2137
เงินกูรัฐบาล-โครงการปรับปรุงระบบท่อประปา	-	-	-	130	130	130	130	130	104	78
เงินกู้เอกชน-โครงการปรับปรุงระบบท่อประปา	-	-	-	-	63	207	207	207	184	138
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	100	138	191	295	328	359	390	381	343	313
หักหนี้สินระยะยาวครบกำหนดชำระคืนใน 1 ปี	100	348	876	572	520	788	1704	2476	3060	3916
เจ้าหน้าที่อื่น ๆ	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา: ฝ่ายการบัญชีและการเงิน การประปานครหลวง งบแสดงฐานะทางการเงิน ปีงบประมาณ 2520-2529

ร่างที่ 5-4 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท
ปีฐาน 2520 = 100%

	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1983</u>	<u>1984</u>	<u>1985</u>	<u>1986</u>
หนี้สินระยะยาว	100	178	264	318	477	675	675	714	649	565
ปรับปรุงมูลค่าเงินกู้ต่างประเทศการค้ำจ่าย	-	33	-	-	-	-	-	-	-	-
สินอื่น ๆ - กองทุนบำเหน็จ	100	100	67	56	25	34	23	12	-	-
<u>สินหมุนเวียน</u>										
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	-	36	3	-	-	-	-	-	-	-
เจ้าหนี้การค้าและค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	100	245	228	247	159	221	171	79	92	102
เงินประกันการใช้น้ำและอื่น ๆ	100	152	204	129	74	81	87	94	101	108
หนี้สินระยะยาวครบกำหนดชำระคืนใน 1 ปี	<u>100</u>	<u>348</u>	<u>876</u>	<u>572</u>	<u>520</u>	<u>788</u>	<u>1704</u>	<u>2976</u>	<u>3060</u>	<u>3916</u>
มทุนและหนี้สิน	<u>100</u>	<u>140</u>	<u>173</u>	<u>190</u>	<u>248</u>	<u>340</u>	<u>407</u>	<u>399</u>	<u>398</u>	<u>387</u>

ที่มา: ฝ่ายการบัญชีและการเงิน การประปานครหลวง งบแสดงฐานะทางการเงิน ปีงบประมาณ 2520-2529

การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ¹ ใช้การวิเคราะห์อัตราร้อยละของ
ปีฐาน (Simple base year horizontal trend analysis) ถือปี 2520 เป็นปีฐาน เพื่อ
เปรียบเทียบรายได้และรายจ่ายค่าเนื้องานที่เกิดขึ้น พิจารณาแนวโน้มของกำไรขั้นต้นก่อน
หักค่าเสื่อมกับกำไรสุทธิ ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของการบริหารเงินทุนที่ได้มาตลอดปีงบประมาณ
ประมาณ 2520-2529 จากตารางที่ 5-1 และตารางที่ 5-2 ศึกษารายละเอียดได้ดังนี้

- ปีงบประมาณ 2521 การประปานครหลวงประสบการขาดทุน 52 ล้านบาท
เนื่องมาจากค่าใช้จ่ายค่าเนื้องานเพิ่มขึ้น 21% จากปีฐาน เพราะการประปานครหลวงมีการ
ปรับอัตราเงินเดือนพนักงานให้เท่ากับรัฐวิสาหกิจ ค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้น 34% จากวิกฤติการณ์น้ำมัน
และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพิ่มขึ้น 34% ในขณะที่รายได้ค่าเนื้องานเพิ่มขึ้นจากปีฐานเพียง 8% เท่านั้น

- ปีงบประมาณ 2522 การประปานครหลวงมีกำไรสุทธิ 98 ล้านบาท รายได้
ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจากปีฐาน 66% หรือเพิ่มขึ้นจากปี 2521 ถึง 53% รายได้ส่วนที่เพิ่มขึ้นจำแนก
ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ เงินชดเชยอัตราค่าน้ำจากรัฐบาลจำนวน 195 ล้านบาท และ
รายได้จากการค่าเนื้องาน เพราะติดตั้งมาตรแก๊สใช้น้ำรายใหม่เพิ่มขึ้นประมาณ 14,623 ราย
มีผลให้รายได้ค่าบริการค่อท่อ, ค่าธรรมเนียมท่อจ่ายน้ำ และค่าน้ำเพิ่มขึ้น ในขณะที่ค่า
ค่าใช้จ่ายค่าเนื้องานเพิ่มขึ้น 20% จากปีก่อน เกิดจากค่าใช้จ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น
22% จากปี 2521 ค่าใช้จ่ายค่าเนื้องานอื่น ๆ เพิ่มขึ้น 55% จากปี 2521

- ปีงบประมาณ 2523 การประปานครหลวงประสบการขาดทุน 274 ล้านบาท
ถึงแม้โครงการแผนหลักระยะแรกช่วงแรกจะเสร็จสิ้นหากรายได้ค่าน้ำค่ารักษามาตรของการ

¹เพชร ชุมทรัพย์, วิเคราะห์งบการเงิน, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2524), หน้า 74-76.

ประปานครหลวงยังไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายดำเนินการเพราะค่าวัสดุเคมีภัณฑ์และค่าวัสดุอื่น ๆ ที่นำมาใช้ในโรงกรองใหม่บางชนิดที่เพิ่งสร้างแล้วเสร็จ และค่าใช้จ่ายดำเนินการอื่น ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราสูงเมื่อเทียบกับปีก่อน (โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายศูนย์ปฏิบัติการพิเศษเพื่อเปลี่ยนท่อแตกและรั่วเนื่องจากอุโมงค์ส่งน้ำเพิ่มทำงาน ท่อเก่าไม่สามารถรับแรงดันของน้ำได้) ค่าเสื่อมราคาและรายจ่ายคักจ่ายเพิ่มขึ้น 123% จากปีฐาน เนื่องจากสินทรัพย์ตามโครงการแผนหลักระยะแรกช่วงแรกได้โอนขึ้นเป็นสินทรัพย์ถาวรระหว่างปี ภาาระคอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมผูกพันเงินกู้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวน 281 ล้านบาท

ส่วนรายได้ดำเนินการเพิ่มมากขึ้น สาเหตุจากการเพิ่มปริมาณน้ำผลิต และปริมาณน้ำขายเล็กน้อยจากปี 2522 และได้รับเงินชดเชยค่าน้ำจากรัฐบาลเพิ่มอีก 229 ล้านบาท หรือ 102% จากปี 2522 รายได้ค่าบริการค่อท่อและอุปกรณ์เพิ่มขึ้น 266% จากปีฐานจากโครงการขยายการผลิตน้ำแล้วเสร็จนั่นเอง

- ปีงบประมาณ 2524 การประปานครหลวงคาดว่าจะมีกำไรขั้นต้นจำนวน 393 ล้านบาท ภายหลังจากขึ้นอัตราค่าน้ำเป็น 4.00 บาทต่อลูกบาศก์เมตร จะเป็นผลให้รายได้ค่าน้ำค่ารักษาอาคารเพิ่มสูงขึ้น 214% หรือ 974 ล้าน จากปีก่อน แต่หลังจากหักคอกเบี้ยจ่ายและค่าธรรมเนียมผูกพันเงินกู้จำนวน 312 ล้านบาทแล้ว คาดว่าการประปานครหลวงจะมีกำไรสุทธิ 50 ล้านบาท

- ปีงบประมาณ 2525 การประปานครหลวงคาดว่าจะมีรายได้จากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น 445 ล้านบาทจากปีก่อน ในขณะที่อัตราค่าน้ำคงเดิม จากการปรับปรุงให้ปริมาณน้ำขายมีเปอร์เซ็นต์เพิ่มขึ้นต่อปริมาณน้ำผลิต คือจากเดิม 52-57% มาเป็น 61% ของปริมาณน้ำผลิต กำไรขั้นต้นของการประปานครหลวงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 147 ล้านบาทจากปีก่อน แต่คอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมผูกพันเงินกู้มีปริมาณสูงขึ้นอีก 150 ล้านบาท จากปีก่อน เพราะเป็นระยะที่การประปานครหลวงระดมเงินกู้เพื่อการลงทุนในโครงการแผนหลัก

ระยะแรกช่วงที่สอง ทำให้การประปานครหลวงคงมีกำไรสุทธิ 49 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน 1 ล้านบาท

- ปีงบประมาณ 2526 การประปานครหลวงคาดว่าจะได้รับอนุมัติจากรัฐบาลให้มีการปรับอัตราค่าน้ำเป็น 6.75 บาทต่อลูกบาศก์เมตร และปริมาณน้ำขายเป็น 67% ของปริมาณน้ำผลิต ภายหลังโครงการแผนหลักระยะแรกช่วงที่สองแล้วเสร็จ เป็นผลให้รายได้คาดว่าจะได้รับเพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึง 94% หรือ 792% จากปีฐาน มีกำไรขั้นต้น 1,151 ล้านบาท ภายหลังหักค่าเสื่อมและคอกเบี้ยจ่าย แล้วคงมีกำไรสุทธิ 562 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อน เป็นจำนวน 513 ล้านบาท

- ปีงบประมาณ 2527 การประปานครหลวงคาดว่าจะมีกำไรสุทธิ 36 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนถึง 526 ล้านบาท เนื่องจากอัตราการเพิ่มของรายได้ค่าเงินการน้อยกว่าอัตราการเพิ่มของค่าใช้จ่ายค่าเงินการ โดยเฉพาะค่านคอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมจ่ายของโครงการแผนหลักระยะแรกช่วงที่สองโดยเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 628 ล้านบาท หรือ 106%

- ปีงบประมาณ 2528 การประปานครหลวงคาดว่าจะได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลปรับอัตราค่าน้ำเป็น 7.10 บาทต่อลูกบาศก์เมตร และปริมาณน้ำขายมีอัตราถึง 76% ของปริมาณน้ำผลิต ผลจากการขยายกำลังผลิตตามโครงการแผนหลักระยะแรก (ปริมาณน้ำขาย 76% ของปริมาณน้ำผลิตเป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดของการจำหน่ายน้ำโดยเทียบกับกิจการประปาต่างประเทศ เปอร์เซ็นต์ที่หายไปเป็นการสูญเสียจากการทดสอบน้ำในระบบท่อจ่ายและบริจาดน้ำเพื่อสาธารณะประโยชน์) ทำให้การประปานครหลวงมีกำไรขั้นต้น 2,174 ล้านบาท ภายหลังหักค่าเสื่อมราคาและคอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมจ่ายแล้ว คงเหลือกำไรสุทธิ 367 ล้านบาท

- ปีงบประมาณ 2529 เป็นปีสิ้นสุดของงบประมาณการ การประปานครหลวงคาดว่าจะมีกำไรสุทธิ 157 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนจำนวน 210 ล้านบาทหรือ 58%

เนื่องจากมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากปี 2528 ประมาณ 461 ล้านบาท หรือ 20% (ไม่รวมค่าเสื่อมราคาและคอกเบี้ยจ่ายจำนวน 1,723 ล้านบาท ซึ่งมีปริมาณลดลงจากปีก่อนถึง 5%)

จากงบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบของปีงบประมาณ 2521-2529 การประปานครหลวงมีการบริหารเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากกำไรขั้นต้นก่อนหักคอกเบี้ยตั้งแต่ปีงบประมาณ 2523-2529 เป็นต้นไป แต่เนื่องจากการประปานครหลวงมีภาระเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมผูกพันเงินกู้จากเงินลงทุนในโครงการแผนหลักระยะแรกมาก ทำให้งบการเงินของการประปานครหลวงภายหลังหักค่าธรรมเนียมจ่ายเงินกู้แล้ว คงเหลือกำไรสุทธิน้อยลงจากกำไรขั้นต้นมาก จึงกล่าวได้ว่าตัวที่ทำให้กำไรสุทธิเพิ่มขึ้นหรือลดมากก็คือคอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมจากการลงทุน นั่นเอง

2. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Ratio Analysis)

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบความแข็งแกร่งและจุดอ่อนทางการเงินของกิจการเปรียบในอันที่จะกำหนดวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสมกับฐานะและสภาพทางการเงินของกิจการ การวิเคราะห์นี้ยังเพื่อช่วยในการควบคุมทางการเงินเพื่อให้ทราบว่าความสามารถในการชำระหนี้สิน สมรรถภาพในการหากำไร รวมทั้งประสิทธิภาพในการใช้ทรัพย์สินแตกต่างไปจากที่คาดว่าจะเป็นอย่างไรรวมทั้งสมควรจะให้ความสนใจในการแกสถานการณ์เช่นไรบ้าง

อัตราส่วนที่สำคัญและนักการเงินให้ความสนใจสามารถแยกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

- 2.1 อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)
- 2.2 อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน (Activity Ratio)
- 2.3 อัตราส่วนแสดงสภาพเลี้ยว (Leverage Ratio)
- 2.4 อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร (Profitability Ratio)

ตารางที่ 5-5 แสดงอัตราส่วนแสดงสภาพคล่องของการประปานครหลวง

ณ วันที่ 30 กันยายน

ปี	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	เฉลี่ย
รายการ											
สินทรัพย์หมุนเวียน (ล้านบาท)	755	685	870	791	638	487	720	721	973	884	-
หนี้สินหมุนเวียน (ล้านบาท)	306	692	831	706	468	639	799	859	1034	1273	-
ทุนหมุนเวียนสุทธิ (ล้านบาท)	449	(7)	39	85	170	(152)	(70)	(138)	(61)	(389)	-
อัตราส่วนหมุนเวียน (Current Ratio)											
$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$ (เท่า)	2.47	.99	1.05	1.12	1.37	.77	.91	.84	.95	.70	1.23

จากตารางที่ 5-5

2.1 อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง

การประปานครหลวงมีความคล่องตัวปานกลาง ปีงบประมาณ 2520-2524
 กิจกรรมประปามีอัตราส่วนหมุนเวียนมากกว่าหนึ่ง เพราะมีเงินสดในมือที่ได้รับจากการกู้
 ต่างประเทศเพื่อการลงทุนโครงการแผนหลักระยะแรกช่วงแรกสูง สำหรับปีงบประมาณ
 2525-2529 อัตราส่วนนี้จะมีระดับลดลงหรือน้อยกว่าหนึ่ง เพราะกิจกรรมหนี้สินหมุนเวียน
 ได้แก่ เงินกู้ระยะยาวครบกำหนดชำระคืนใน 1 ปี เป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี ขณะเดียวกัน
 กิจกรรมมีโครงการปรับปรุงลูกหนี้การค้า เรื่องการเก็บบิล ทำให้อัตราส่วนนี้อยู่ในระดับเค็ม
 การคำนวณสภาพคล่องของกิจการไม่สามารถจะเปรียบเทียบกับกิจการค้าอื่นได้ เพราะไม่มี
 ความจำเป็นในการจัดหาสินทรัพย์ที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วเก็บไว้จำนวนมาก ๆ เพราะ
 นโยบายชำระหนี้มีรัฐบาลค้ำประกันและเป็นกิจการที่มีรายได้จากการดำเนินงานเพิ่มขึ้นทุก ๆ
 ปีอยู่แล้ว

เหตุที่ไม่คำนวณอัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น อัตราหมุนเวียนของ
 สินค้าคงคลัง และระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง เพราะกิจการประปาไม่มีสินค้า
 คงคลัง หรือน้ำประปาเก็บไว้ในโรงสูบน้ำเลย ปริมาณน้ำขายปัจจุบันยังไม่เพียงพอกับ
 ความต้องการใช้น้ำของผู้บริโภค ดังนั้น อัตราส่วนแสดงสภาพคล่องจึงแสดงเพียงอัตราส่วน
 หมุนเวียนเพียงอย่างเดียว

ตารางที่ 5-6 แสดงอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงานของการประปานครหลวง

ณ วันที่ 30 กันยายน

ปี	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	เฉลี่ย
รายการ											
1. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Accounts Receivable turnover Ratio)											
= $\frac{\text{รายได้ค่าน้ำและรักษามาตรสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้การค้าสุทธิ}}$ (ครั้ง)	2.15	2.56	3.07	3.59	5.72	5.71	6.47	6.47	6.47	6.47	4.87
2. อัตราส่วนระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Average Collection Period Ratio)											
= $\frac{\text{จำนวนวันในหนึ่งปี}}{\text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้}}$ (วัน)	169	142	118	102	64	64	56	56	56	56	88
3. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ประจำ (Fixed Assets turnover Ratio)											
= $\frac{\text{รายได้ค่าน้ำและรักษามาตรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ถาวรสุทธิ + สินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง}}$ (ครั้ง)	12	8	7	7	16	13	21	25	30	32	17
4. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets Turnover Ratio)											
= $\frac{\text{รายได้ค่าน้ำและรักษามาตรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}$ (ครั้ง)	0.46	0.52	0.44	0.58	2.24	3.28	4.20	4.95	4.34	4.90	2.59
5. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover Ratio)											
= $\frac{\text{รายได้ค่าน้ำและรักษามาตรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมด}}$ (ครั้ง)	9	7	6	6	15	12	20	24	28	30	15

จากตารางที่ 5-6 2.2 อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน

อัตรากារหมุนเวียนของลูกหนี้ แสดงถึงสมรรถภาพในค่านเงินลงทุนในลูกหนี้ของการประกอบการหลวง จากการวิเคราะห์อัตราส่วนนี้ พบว่ามีประสิทธิภาพสูงขึ้นเรื่อยๆ เพราะได้ประโยชน์จากรายได้ค่าน้ำเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2526-2529 อัตราส่วนนี้จะดีขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากรายได้ค่าน้ำที่คาดว่าจะเก็บมีปริมาณมากขึ้น

การใช้อัตรากារหมุนเวียนของลูกหนี้เป็นเครื่องวัดอายุลูกหนี้ อาจจะทำให้มองเห็นหรือเข้าใจยาก การพิจารณาระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้จะให้ความหมายที่ชัดเจนกว่า ทั้งนี้โดยนำมาเปรียบเทียบกับระยะเวลาการเก็บหนี้ที่การประปานครหลวงกำหนดไว้แน่นอนคือภายในเวลา 60 วัน จากการวิเคราะห์อัตราส่วน ระยะเวลาเฉลี่ยที่ลูกหนี้ชำระเงินตั้งแต่ปีงบประมาณ 2520-2523 ล่าช้ากว่าที่การประปานครหลวงกำหนดไว้มาก ต่อมาการประปานครหลวงมีการปรับปรุงการจัดเก็บหนี้ค่าน้ำ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2524 เป็นต้นไป อัตราส่วนระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้จะไม่เกินกว่า 60 วัน สาเหตุที่มีการจัดเก็บเงินค่าน้ำล่าช้าพบข้อบกพร่องดังนี้

- เกิดจากความล่าช้าในการออกบิลเพื่อเรียกเก็บลูกหนี้ค่าน้ำของแผนกติดตามหนี้การประปานครหลวง เนื่องจากได้รับข้อมูลบางอย่างไม่พร้อม เช่น การอ่านตัวเลขในมาตรไม่สมบูรณ์ พนักงานเข้าอ่านมาตรไม่ได้เพราะบ้านผู้ใช้น้ำปิด หรือเกิดจากผู้ใช้น้ำมีการร้องเรียนขอติดพลาไคในการเก็บค่าน้ำต่อเจ้าหน้าที่การประปานครหลวง ทำให้เสียเวลาในการตรวจสอบข้อเท็จจริง ไม่สามารถออกบิลจัดเก็บน้ำได้ตามกำหนดเวลา การประปานครหลวงได้ปรับปรุง แก้ไข การปฏิบัติงานของแผนกจัดเก็บบิลเรื่อยมา ถึงผลปรากฏตามทงวิเคราะห์คือรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้นเป็นลำดับ

- ผู้ใช้น้ำไม่ให้ความร่วมมือ คอยบ้ายเบี่ยงการเก็บเงินแต่ละงวด พนักงานจะมอบใบเตือนแจ้งหนี้ไว้เพื่อให้ผู้ใช้น้ำนำไปชำระเงินภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ผู้ใช้น้ำบางรายไม่ไปติดค่อ ทำให้บิลเพิ่มจำนวนขึ้นในการเก็บ แต่เดิมการประปานครหลวงใช้ระบบผ่อนผัน

กับผู้ใช้น้ำมาก ปัจจุบันการประปานครหลวงได้พยายามแก้ไขบิลดังกล่าวจากสาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว สามารถออกบิลและจัดเก็บหนี้ได้ทันงวดบิล คือไม่เกินระยะเวลาที่กำหนด ประมาณ 60 วัน และได้มีการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้น้ำในการชำระเงินค่าน้ำโดยสามารถชำระผ่านธนาคารพาณิชย์ได้

ด้านอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ประจำ ปีงบประมาณ 2520-2523 การประปานครหลวงอยู่ระหว่างการลงทุนในสินทรัพย์ประจำของโครงการลงทุนแผนหลักระยะแรก ช่วงแรก เป็นเหตุให้อัตราการหมุนเวียนต่ำ กล่าวได้ว่ามีการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ประจำ ที่มีอยู่ยังไม่เต็มประสิทธิภาพ ปีงบประมาณ 2524-2529 อัตราการหมุนเวียนสูงขึ้น อาจเป็น เพราะรายได้ค่าน้ำและค่ารักษามาตรเพิ่มขึ้น ไม่ใช่เพราะการใช้สินทรัพย์ประจำอย่างเต็มที่ หากมีการสำรวจสินทรัพย์ประจำแล้ว อาจพบว่ามีสินทรัพย์ประจำบางชนิดไม่ได้มีการใช้งาน คือ มีสินทรัพย์ประจำมากเกินความต้องการ

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์หมุนเวียน ปีงบประมาณ 2520-2523 กิจกรรมประปามีเงินสดในมือเพื่อการลงทุนในโครงการระยะแรกช่วงแรกจากการกู้ยืมเป็นจำนวนมาก ประกอบกับรายได้ค่าน้ำที่ได้มีอัตราต่ำ เมื่อเทียบกับปริมาณน้ำผลิตทั้งหมด ทำให้อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์หมุนเวียนมีค่าต่ำ แต่จะมีการหมุนเร็วขึ้นในปีงบประมาณ 2524-2529 ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมได้ปรับปรุงปริมาณน้ำขายให้มิเปอร์เซ็นต์สูงขึ้น เพื่อเพิ่มรายได้ค่าน้ำในแต่ละปี มีการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยลงในระยะนี้ ภายหลังจากที่มีการเรียกเก็บเงินค่าน้ำตามบิล อย่างมีประสิทธิภาพทำให้สินทรัพย์หมุนเวียนได้เพิ่มสูงขึ้น

สำหรับอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม การลงทุนในโครงการฯ ของกิจการ ประปานั้นมีการลงทุนในสินทรัพย์รวมเป็นส่วนมาก หรือประมาณ 80-90% ของการลงทุนทั้งหมด ดังนั้น อัตราการหมุนของสินทรัพย์รวม มีลักษณะหรือแนวโน้มทำนองเดียวกัน อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ดังได้อธิบายไว้ข้างต้น

ดังนั้น ฝ่ายบริหารจึงจำเป็นต้องเข้มงวดการอนุมัติการลงทุนในสินทรัพย์

รวม เพราะแนวโน้มสินทรัพย์รวมของกิจการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เก่งกว่าจะมีการใช้งาน
ในสินทรัพย์อื่น ๆ ได้อย่างไม่เต็มที่

ตารางที่ 5-7 แสดงอัตราส่วนที่แสดงสภาพเสี่ยงของการประปานครหลวง

ณ วันที่ 30 กันยายน

ปี	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	เฉลี่ย
รายการ											
1. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Total Asset Ratio) = $\frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมด}}$ (%)	40	53	60	60	64	66	63	60	57	54	57
2. อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ (Debt Service Coverage) = $\frac{\text{กำไรขั้นต้น}}{\text{การชำระหนี้ของการประปาครหลวง}}$ (เท่า)	1.55	0.28	0.33	0.66	1.31	0.92	1.38	1.17	1.23	1.03	0.99
3. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Net Worth Ratio) = $\frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$ (เท่า) = $\frac{\text{หนี้สินระยะยาว} + \text{หนี้สินหมุนเวียน}}{\text{รวมทุน}}$	0.63	1.10	1.47	1.56	1.76	1.92	1.66	1.53	1.31	1.14	1.41

Net Worth = ได้จากกำไรที่คงไว้ในกิจการ และจากการออกจำหน่ายหุ้นใหม่ เงินทุนดังกล่าวนี้เป็นเงินทุนภายใน

จากตารางที่ 5-7 2.3 อัตราส่วนแสดงสภาพเสี่ยง

อัตราส่วนนี้แสดงให้ทราบอัตราความเสี่ยงของผู้ให้กู้ว่ามีมากเพียงไรในการที่เขามาร่วมทุนกับการประปานครหลวง เพื่อทราบฐานะการเงินของกิจการในการที่ผู้ให้เงินเพื่อการลงทุน โดยไม่มีความเสี่ยงในการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย

อัตราส่วนแสดงความสามารถในการชำระหนี้ของการประปานครหลวงนั้นอยู่ในระดับปานกลาง หากนำมาเทียบกับกิจการค้าทั่วไป แต่ผู้ให้เงินกู้เพื่อโครงการลงทุนบางราย เช่น ธนาคารโลก และธนาคารพัฒนาเอเชียระบุเงื่อนไขในสัญญาผู้เงินให้การประปานครหลวงว่าระดับอัตราส่วนนี้ไว้ไม่น้อยกว่า 1.5 ทุก ๆ ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2524 การประปานครหลวงยังไม่สามารถจะรักษาระดับตามที่ระบุไว้ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สถาบันเงินกู้ต่างประเทศมองถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานการประปานครหลวงว่ายังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจนัก

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม เป็นการเปรียบเทียบระหว่างหนี้สินทั้งหมดกับสินทรัพย์ทั้งหมดของการประปานครหลวงที่ลงทุนไป เพื่อดูจำนวนร้อยละของหนี้สินที่ใช้ไปในการลงทุนในสินทรัพย์ เห็นได้ว่าปีงบประมาณ 2524-2527 อัตราส่วนนี้มีระดับสูง คือการลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมดนั้นเป็นเงินทุนได้จากแหล่งเงินกู้ยืมเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากอยู่ระหว่างการลงทุนของโครงการแผนหลักระยะแรกช่วงแรกและช่วงที่สอง ต่อมาเมื่อโครงการแผนหลักระยะแรกช่วงที่สองแล้วเสร็จ ปีงบประมาณ 2528-2529 พบว่าอัตราส่วนนี้เริ่มลดต่ำลง แสดงว่าการประปานครหลวงใช้เงินทุนจากกำไรขั้นต้นก่อนหักค่าเสื่อมมากขึ้น

หากการประปานครหลวงมีข้อยกเว้นที่ว่า ถึงแม้อัตราส่วนหนี้สินสูง แต่ก็ยังมีอัตรากำไรไหลของเงินสดสม่ำเสมอและคงที่ ซึ่งอาจจะไม่มีความเสี่ยงสูงถึงเช่นอุตสาหกรรมอื่นทั่วไป สำหรับการประปานครหลวงมีประมาณการไหลถอนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยในปีงบประมาณ 2524-2529 ไว้เรียบร้อย ดังนั้นอัตราส่วนนี้จะสูงจึงไม่เกิดผลเสียหาย

ตารางที่ 5-8 แสดงอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไรของการประปานครหลวง

ณ วันที่ 30 กันยายน

ปี	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2528	เฉลี่ย
รายการ											
1. กำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย (Gross Profit Margin) = $\frac{\text{กำไรขั้นต้น}}{\text{ค่าขาย}}$ (%)	20	9	53	45	46	55	58	54	52	44	44
2. อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (Net Profit Margin) = $\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ค่าขาย}}$ (%)	-	-	25	-	3	3	18	1	9	4	9
3. กำไรเบื้องต้นต่อสินทรัพย์รวม (Gross Profit Rate of Return) = $\frac{\text{กำไรขั้นต้น}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$ (%)	2	1	4	3	7	7	12	13	15	13	8
4. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Rate of Return on Total Assets) = $\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$ (%)	-	-	1	-	1	-	4	-	2	4	2
5. อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Rate of Return on Net Worth) = $\frac{\text{กำไรขั้นต้น}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$ (%)	3	1	8	7	19	20	30	32	33	27	17
6. อัตราผลตอบแทนการลงทุน (Rate of Return on Investment) = $\frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ย}}{\text{ส่วนเฉลี่ยของสินทรัพย์ถาวรสุทธิระหว่างปี}}$ (%) > 8%	-	-	7.8	0.1	6.6	8.4	10.9	8.9	11.1	9.0	7.8

จากตารางที่ 5-8 2.4 อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร

เป็นการพิจารณาผลการดำเนินงานทั้งหมดของการประปานครหลวง ปกติอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไรจะเป็นการยืนยันอัตราส่วนต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ยกเว้นอัตราส่วนแสดงสภาพคล่องซึ่งบางครั้งอาจแสดงผลขัดแย้งกัน คือกิจการมีสภาพคล่องดีแต่สมรรถภาพในการหากำไรอาจจะไม่ดี ขึ้นอยู่กับนโยบายการลงทุนของกิจการเอง

การวิเคราะห์อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไรจะกล่าวแต่กำไรขั้นต้นก่อนหักค่าเสื่อม เนื่องจากรายการค่าเสื่อมราคาเป็นรายจ่ายที่ไม่ใช้ตัวเงิน เป็นตัวเลขที่ปรากฏในบัญชีเท่านั้น ส่วนรายการดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมเป็นรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทุก ๆ ปี จนทำให้การประปานครหลวงมีกำไรสุทธิในบางปีน้อยหรือประสบผลขาดทุนในที่สุด

จากการวิเคราะห์ การประปานครหลวงมีการดำเนินงานที่ดีขึ้น เพราะอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไรมีค่าเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอัตราผลตอบแทนจากค่าขายมีค่าสูงขึ้นเป็นลำดับ หากเปรียบเทียบอัตราส่วนนี้กับอุตสาหกรรมอื่น ๆ แล้วยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เพราะการประปานครหลวงให้บริการแก่ประชาชนอย่างแท้จริง ค่าเงินงานโดยมีต้นทุนการผลิตและต้นทุนการขายสูงกว่าอัตราค่าน้ำที่ได้รับ ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดในบทต่อไป

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมนั้นมีระดับสูงขึ้นเกือบเท่าตัวระหว่างปีงบประมาณ 2526-2527 ทั้งนี้เพราะได้ใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เกิดการเปลืองเปล่า

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน¹ เป็นอัตราที่การประปานครหลวงต้องดำรงสภาพให้ไม่ต่ำกว่า 8% ทุก ๆ ปี ภายหลังจากที่โครงการแผนหลักระยะแรกช่วงแรกแล้วเสร็จ

¹ Loan Agreement (Bangkok Water Supply Project) Between International Bank for Reconstruction and Development and Metropolitan Water Works Authority, Dated June 28, 1974, p.11.

ตามเงื่อนไขระบุในสัญญากู้เงินจากธนาคารโลก ซึ่งเป็นอัตราส่วนเฉพาะของการประปา
นครหลวง เพื่อพิสูจน์ความสามารถในการดำเนินงานจากกำไรหลังหักค่าเสื่อมต่อสินทรัพย์
ถาวรสุทธิ สังเกตได้ว่าตั้งแต่ปีงบประมาณ 2524-2529 การประปานครหลวงประมาณการ
ให้อัตรารัฐนี้มีระดับสูงกว่า 8% ขึ้นไป

เหตุผลที่จะช่วยสนับสนุนให้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนมีระดับสูงกว่า 8% จากปีงบประมาณ 2524 เป็นต้นไป เพราะ

1. ภายหลังจากการลงทุนโครงการแผนหลักระยะแรกช่วงแรกและช่วงที่สองแล้วเสร็จ กำลังการผลิตน้ำจะต้องเป็นไปตามที่ประมาณไว้คือ 2,400,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

2. การเพิ่มปริมาณน้ำจำหน่ายต้องเป็นไปตามที่ประมาณคือ 57-76% ของปริมาณน้ำผลิตเพื่อให้รายได้ค่าน้ำเพิ่มมากขึ้น

3. ค่าน้ำใช้จ่ายค่าเงินค่าจ้างต่าง ๆ แนวโน้มของการเพิ่มขึ้นจะต้องไม่เกินกว่าอัตราที่การประปานครหลวงประมาณไว้ เพราะการเพิ่มอัตราค่าใช้จ่ายแต่ละตัวนั้นก็พิจารณาจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน และการเปลี่ยนแปลงที่น่าจะเป็นไปได้ในอนาคต ประกอบกันคือ Inflation Rate ของราคาสินค้าโดยให้เพิ่มขึ้นประมาณ 15-20%

กล่าวได้ว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายค่าเงินค่าจ้างต่าง ๆ เช่น เงินเดือน และ ค่าตอบแทนจะอยู่ในระดับที่การประปานครหลวงได้ประมาณไว้และมีความเป็นไปได้ โดยพิจารณาจากตัวอย่างดังนี้

เงินเดือนและค่าตอบแทน การประปานครหลวงมีนโยบายให้มีการตรึงอัตราค่าจ้างให้คงที่หรือให้เปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด โดยปรับปรุงประสิทธิภาพของพนักงานเพิ่มความกระตือรือร้นในการทำงานสลับเปลี่ยนหน่วยงานให้เหมาะสมและตรงกับความรู้ ความสามารถที่มีของพนักงานแต่ละคน ถึงแม้จะคุมอัตราค่าจ้างก็ตาม แต่ค่าใช้จ่ายประเภทนี้ก็เพิ่มขึ้นได้ เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือนพนักงานประจำปี ทำให้ค่าตอบแทนสูงเพิ่ม กล่าวได้ว่าค่าใช้จ่ายประเภทนี้เพิ่มขึ้นทุกปี แต่การตรึงอัตราค่าจ้างไว้จะช่วยให้มีการเพิ่มค่าใช้จ่ายในอัตราที่น้อยลงได้บ้าง

จากตารางที่ 5-9 วิเคราะห์เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของเงินเดือนค่าตอบแทนได้ว่า ในปีงบประมาณ 2521 การประปานครหลวงยังมีได้มีนโยบายควบคุมอัตราค่าจ้างคน เปอร์เซ็นต์

การเพิ่มขึ้นของเงินเคื่อนค่าตอบแทนอยู่ในระดับไม่เกิน 20% ทั้งนี้ภายหลังจากนโยบายควบคุมอัตรากำลังมาช่วยสนับสนุนแล้ว อัตราเงินเคื่อนค่าตอบแทนจึงเป็นไปได้ในอัตราการเพิ่มที่การประปานครหลวงกำหนดไว้คือ ประมาณ 20% ทุก ๆ ปี ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายค่านเงินเคื่อนค่าตอบแทนของปีงบประมาณ 2524-2529 จึงเป็นการคั้งงบประมาณสูงเพียงพอแล้ว เพราะเงินเคื่อนค่าตอบแทนเป็นรายจ่ายสำคัญที่ทำให้กำไรขั้นต้นลดลงได้

ตารางที่ 5-9 แสดงอัตราพนักงานและเงินเดือนค่าตอบแทนของการประปานครหลวง

ปีงบประมาณ	ณ 30 กันยายน			
	(1) จำนวนอัตรา พนักงาน (นาย)ปี	(2) เงินเดือน ค่าตอบแทน เฉลี่ย/นาย	(3) เงินเดือน ค่าตอบแทน (ล้านบาท)	เงินเดือน ค่าตอบแทน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน (%)
2520	5,472	2,818	186	-
2521	5,519	3,356	225	19%
2522	5,648	3,891	273	16%
2523	6,102	4,463	327	14.7%
2524	6,400	5,052	388	13.2%
2525	6,600	6,062	480	20%
2526	6,900	7,274	602	20%
2527	7,100	8,729	744	20%
2528	7,300	10,475	918	20%
2529	7,500	12,570	1,131	20%

ที่มา: สคมภ (1) จำนวนอัตราพนักงาน ปี 2520-2523: กองการเจ้าหน้าที่ การประปานครหลวง
 จำนวนอัตราพนักงาน ปี 2524-2529: เป็นการประมาณการโดยพิจารณา
 จากความต้องการของหน่วยงานนั้น ๆ และนโยบายที่จะไม่ให้มีการเพิ่ม
 จำนวนพนักงานเกินกว่า 7,500 นาย ในปี 2529 ก่อนาย

ตารางที่ 5-9 (ต่อ)

สคมภ์ (2) เงินเดือนค่าตอบแทนโดยเฉลี่ย: คำนวณได้จากการนำเงินเดือน
ค่าจ้าง หารค่าวัย จำนวนพนักงานและลูกจ้างจะได้ค่าเฉลี่ยก่อนนาย
ปี 2520-2523 เป็นตัวเลขจริงได้จากงบแสดงฐานะทาง
การเงิน ซึ่งได้รับการตรวจสอบแล้วจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน
ปี 2524-2529 เป็นตัวเลขประมาณการจากเงินเดือนและค่าตอบแทน
โดยเฉลี่ย ที่จ่ายในเดือนกันยายน 2523 และกำหนดว่าเพิ่มขึ้น 13.2%
ในปี 2524 และ 20% ในปีต่อ ๆ ไป

สคมภ์ (3) เงินเดือนค่าตอบแทน: ปี 2520-2523 เป็นตัวเลขจริงที่เกิดขึ้นของ
การประปานครหลวง
ปี 2524-2529 เป็นตัวเลขประมาณการจากงบแสดงฐานะทางการเงิน
การประปานครหลวง

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของการประปานครหลวง ตามตารางที่ 5-10 จะอธิบายสรุปเป็น 2 ระยะ คือรอบปีที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2520-2523 และปีงบประมาณหน้า ตั้งแต่ปี 2524-2529 อันเป็นการประมาณตัวเลขเท่านั้น

อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง แต่เดิมกิจการประปามีสภาพคล่องเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ประมาณ 1.40 เท่า เพราะมีเงินสดในมือที่ได้รับจากการกู้ยืมต่างประเทศเพื่อการลงทุนในโครงการแผนหลักสูง สำหรับปีหน้าเป็นต้นไป มีหนี้สินระยะยาวครบกำหนดชำระคืน 1 ปีสูงมาก ทำให้ยอดหนี้สินหมุนเวียนเพิ่มสูง ในขณะที่สินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มในอัตราที่น้อยกว่า จึงมีสภาพคล่องเฉลี่ย 0.92 ถือเป็นเกณฑ์ที่ต่ำกว่ากิจการค่าทั่วไป แต่กิจการประปาไม่จำเป็นต้องมีสินทรัพย์หมุนเร็วไว้ในมือมาก ๆ เพราะเป็นการให้บริการที่ไครรายได้เข้ามาอย่างสม่ำเสมอ

อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน สรุปได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยเฉพาะระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้เป็น 132 วัน ซ้ำกว่าที่กำหนดถึง 62 วัน (ระยะเวลาในการเก็บบิล 60 วัน) เพราะมีปัญหาเรื่องมาตรการบังคับและขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ส่วนอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ประจำ สินทรัพย์หมุนเวียนอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เพราะรายได้ค่าน้ำและรักษามาตรมีเปอร์เซ็นต์ต่ำเมื่อเทียบกับปริมาณน้ำผลิต ขณะที่การลงทุนในสินทรัพย์ประจำเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สำหรับปีงบประมาณหน้าสมรรถภาพในการดำเนินงานจะดีขึ้น มีการพัฒนาพนักงานเก็บบิล และเพิ่มปริมาณน้ำขายต่อปริมาณน้ำผลิตให้เป็นสัดส่วนที่เท่ากับอัตราการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์รวม เพราะช่วงนี้กิจการมีอัตราการเพิ่มของสินทรัพย์รวมรวดเร็วมาก ประมาณ 20-30% การปรับปรุงค่าน้ำและรักษามาตรสุทธิจึงสำคัญอย่างยิ่ง

อัตราส่วนแสดงสภาพเสี่ยง ในรอบปีที่ผ่านมา กิจการประปามีการใช้เงินกู้เพื่อลงทุนในสินทรัพย์ เฉลี่ย 53% นับว่าผู้ให้กู้มีความเสี่ยงค่อนข้างสูง ความสามารถในการชำระหนี้ค่าในระดัย 0.70 เท่า และใช้สัดส่วนของเจ้าของเพื่อการลงทุน 1.20 เท่า หากจะมีข้อยกเว้นสำหรับกิจการสาธารณูปโภคได้ประการหนึ่ง คือเป็นกู้ยืมที่มีรัฐบาลค้ำประกัน ซึ่งอาจจะทำให้

ผู้ให้กู้นำเงินมาลงทุนในโครงการได้ ทั้ง ๆ ที่มีสภาพเสี่ยงค่อนข้างสูง ปึงประมาณหน้านั้น
 กิจการจะมีสภาพเสี่ยงน้อยลง จากความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการอยู่ในระดับ
 1.17 แต่การลงทุนยังคงเป็นเงินจากแหล่งเงินกู้ในอัตราที่สูงอยู่ และรัฐบาลคงให้ความ
 ช่วยเหลือตลอดไปในลักษณะของทุนบริจาค

อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร ในอดีตพบว่า กิจการขาดทุนตลอดมา
 มีอัตราผลตอบแทนจากค่าขายเฉลี่ย 6% กำไรเบื้องต้นต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย 2% แสดงว่า
 การหากำไรของกิจการไม่เป็นที่น่าพอใจ กิจการประปรายจะมีการปรับปรุงการดำเนินงาน
 คือรายได้ค่าน้ำสูงขึ้น อัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อค่าขายเป็น 51% เพิ่มขึ้นจากช่วงปีก่อน
 ถึง 19% แต่อัตราผลตอบแทนจากค่าขายยังมีระดับเฉลี่ยเท่ากัน ทั้งนี้เนื่องจากภาวะดอกเบี้ย
 และค่าธรรมเนียมจ่ายสูงขึ้นทุก ๆ ปี กำไรสุทธิจึงลดลงเร็วกว่าอัตรากำไรเบื้องต้นที่ลดลง

สรุปได้ว่า การประปรายครหลวงนั้นจำเป็นต้องปรับปรุงสมรรถภาพในการหากำไร
 ให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ในด้านสภาพคล่องและความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง โดย
 กูจากภาวะของกิจการที่เป็นกิจการสาธารณูปโภค

ตารางที่ 5-10 แสดงอัตราส่วนทางการเงินของการประปานครหลวง ปีงบประมาณ 2520-2529

หน่วย: ล้านบาท

ปี	อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง	อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน					อัตราส่วนแสดงสภาพเสี่ยง			อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร					
		อัตราส่วนหมุนเวียน (เท่า)	อัตรากาหมุนเวียนของลูกหนี้ (ครั้ง)	อัตราส่วนระยะเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (วัน)	อัตรากาหมุนเวียนของสินทรัพย์ประจำ(ครั้ง)	อัตรากาหมุนเวียนของสินทรัพย์หมุนเวียน (ครั้ง)	อัตรากาหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (ครั้ง)	อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)	อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้(เท่า)	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	กำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย (%)	อัตรามลคอบแทนจากค่าขาย(%)	กำไรเบื้องต้นต่อสินทรัพย์รวม (%)	อัตรามลคอบแทนจากสินทรัพย์รวม(%)	อัตรามลคอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)
2520	2.47	2.15	169	12	0.46	9	40	1.55	0.63	20	-	2	-	3	-
2521	0.99	2.56	142	8	0.52	7	53	0.28	1.10	9	-	1	-	1	-
2522	1.05	3.07	118	7	0.44	6	60	0.33	1.47	53	25	4	1	8	7.8
2523	1.12	3.59	102	7	0.58	6	60	0.66	1.56	45	-	3	-	7	0.1
2524	1.37	5.72	64	16	2.24	15	64	1.31	1.76	46	3	7	1	19	6.6
2525	0.77	5.71	64	13	3.28	12	66	0.92	1.92	55	3	7	-	20	8.4
2526	0.91	6.47	56	21	4.20	20	63	1.38	1.66	58	18	12	4	30	10.9
2527	0.84	6.47	56	25	4.95	24	60	1.17	1.53	54	1	13	-	32	8.9
2528	0.95	6.47	56	30	4.34	28	57	1.23	1.31	52	9	15	2	33	11.1
2529	0.70	6.47	56	32	4.90	30	54	1.03	1.14	44	4	13	1	27	9.0
เฉลี่ยรวมปี 2520-2529	1.23	4.82	88	17	2.59	15	57	0.99	1.41	44	9	8	2	17	7.8
เฉลี่ยปี 2520-2523	1.40	2.84	132	8	0.50	7	53	0.70	1.20	32	6	2	1	5	3.9
เฉลี่ยช่วงปี 2524-2529	0.92	6.21	58	23	3.98	21	60	1.17	1.55	51	6	11	2	27	9.1